

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه و ممنوعیت واردات گروه چهارم

اقلامی که اخیراً در گروه چهارم کالایی طبقه‌بندی و مشمول ممنوعیت واردات شده‌اند، شامل ۱۳۳۹ ردیف تعرفه هشت رقمی می‌شوند که بررسی کارشناسی نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از این اقلام در سال ۱۳۹۶ وارداتی نداشته‌اند و برخی دیگر کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای مورد نیاز بخش تولید کشور می‌باشند. باتوجه به اهمیت تجدید نظر در رابطه با فهرست اقلام گروه چهارم در راستای اجرای ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، در ادامه نتایج بررسی کارشناسی ۱۳۳۹ ردیف تعرفه مندرج در این گروه ارائه می‌گردد.

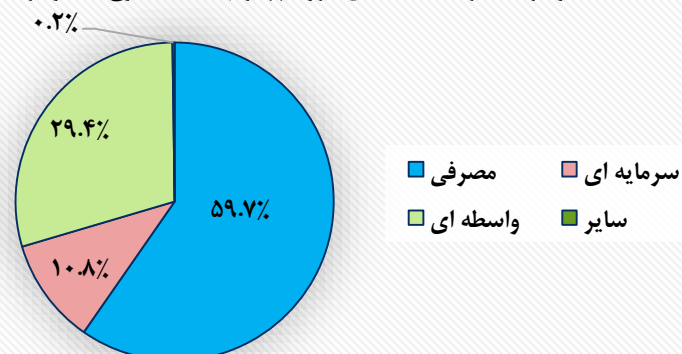
مرداد ۱۳۹۷

طبق ابلاغیه وزیر صمت به سازمان توسعه تجارت ایران طی نامه شماره ۶۰/۸۲۵۶۷ مورخ ۱۳۹۷/۰۳/۳۰ بنا به تصمیم ستاد فرماندهی اقتصاد مقاومتی، فهرست گروه چهارم کالایی مشمول ممنوعیت ثبت سفارش و واردات شده است.

نکات ذیل در رابطه با اقلام گروه کالایی چهارم قابل طرح هستند:

- طبق ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه مصوب فروردین ۱۳۹۶، برقراری موانع غیرتعرفه‌ای و غیرفنی برای واردات به جز در مواردی که رعایت موازین شرع اقتضاء می‌کند، ممنوع شده است. بر این اساس، اعلام فهرست گروه کالایی چهارم برای اقلام غیر شرعی، با این حکم قانونی در تناقض است.
 - تعداد اقلام فهرست گروه چهارم، ۱۳۳۹ کد تعرفه هشت رقمی است که در میان آنها، برخی کدهای تعرفه از جمله کد ۸۷۰۳۳۲۲۲، کد ۹۴۰۳۵۰۲۰ و کد ۹۸۸۷۱۲۰۰ در کتاب مقررات صادرات و واردات سال ۱۳۹۶ موجود نیست؛ اگرچه در آمارهای گمرک، برای کد ۸۷۰۳۳۲۲۲ واردات ۲۵ هزار دلاری در سال مذکور ثبت شده است.
 - بر اساس آمارهای گمرک، ارزش واردات این گروه چهارم کالایی در سال ۱۳۹۶ حدود ۴ میلیارد دلار بوده که تقریباً ۷،۴ درصد از ارزش کل واردات کالایی سال ۱۳۹۶ را تشکیل می‌دهد.
 - از میان ۱۳۳۹ قلم کالایی که واردات آنها ممنوع اعلام شده، تنها ۸۲۹ قلم کالا با کد تعرفه هشت رقمی در سال ۱۳۹۶ واردات داشته‌اند که ۴۷۰ ردیف تعرفه از آنها مربوط به کالاهای مصرفی است. به عبارتی؛ در این گروه، ۵۱۰ قلم کالا وجود دارد که سابقه واردات در سال ۱۳۹۶ ندارند.
 - بر اساس طبقه‌بندی نوع کالا سازمان ملل تحت عنوان اختصاری^۱ BEC، حدود ۶۰ درصد کالاهایی که در گروه چهارم قرار گرفته‌اند، کالاهای مصرفی محسوب می‌شوند که شامل ۷۹۹ قلم کالا با کد تعرفه هشت رقمی است. ۲۹ درصد از اقلام این گروه (۳۹۳ قلم کالا) مربوط به کالاهای واسطه‌ای و ۱۱ درصد (۱۴۴ کد تعرفه هشت رقمی) مربوط به کالاهای سرمایه‌ای هستند.
- شایان ذکر است از میان کالاهای مصرفی، ۹۷ مورد مربوط به اقلام بی‌دوام، ۳۶۴ قلم کالا مربوط به اقلام نیمه‌بادوام و ۱۱۴ کد تعرفه هشت رقمی مربوط به کالاهای بادوام است. در طبقه‌بندی BEC، کالاهای مصرفی دیگری نیز وجود دارند که در این گروه‌ها قرار نگرفته‌اند.

نمودار ۱- ترکیب کالاهای گروه چهارم به لحاظ نوع کالا و بر اساس تعداد تعرفه ۸ رقمی (%)

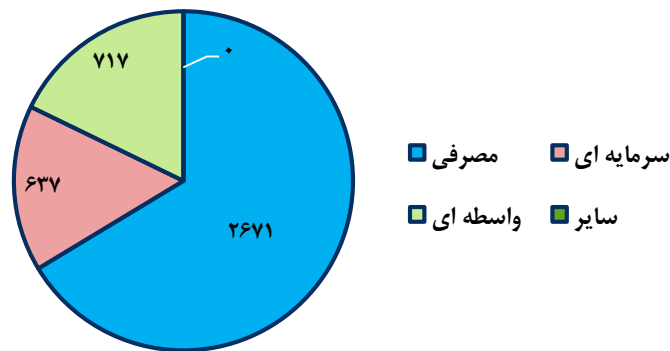
منبع آمارها: محاسبات کارشناسی بر اساس طبقه‌بندی کالایی سازمان ملل

¹ Broad Economic Categories (BEC)

معاونت بررسی های اقتصادی

- بر اساس آمارهای گمرک و طبقه بندی BEC، از مجموع حدود ۴ میلیارد دلار واردات اقلام گروه چهارم کالایی که در سال ۱۳۹۶ واردات داشته اند، حدود ۲,۷ میلیارد دلار مربوط به واردات کالاهای مصرفی (با سهم ۶۶ درصد)، ۷۱۷ میلیون دلار واردات کالاهای واسطه ای (با سهم ۱۸ درصد) و ۶۳۷ میلیون دلار کالاهای سرمایه ای (با سهم ۱۶ درصد) بوده است.

نمودار ۲- ترکیب کالاهای گروه چهارم به لحاظ نوع کالا بر اساس ارزش واردات در سال ۱۳۹۶ (میلیون دلار)

منبع آمارها: گمرک، محاسبات کارشناسی بر اساس طبقه بندی کالایی سازمان ملل

جدول ۱- خلاصه ای از وضعیت اقلام گروه چهارم کالایی

گروه چهارم کالایی	تعداد اقلام با کد تعرفه هشت رقمی	تعداد اقلامی که در سال ۱۳۹۶ واردات داشته اند	ارزش واردات در سال ۱۳۹۶ (میلیون دلار)
مصرفی	۷۹۹	۴۷۰	۲۶۷۱
سرمایه ای	۱۴۴	۱۰۸	۶۳۷
واسطه ای	۳۹۳	۲۵۰	۷۱۷
سایر	۳	۱	۰
مجموع	۱۳۳۹	۸۲۹	۴۰۲۵

منبع آمارها: گمرک ج.ا.ا. و محاسبات کارشناسی بر اساس طبقه بندی کالایی سازمان ملل
ارقام تقریبی است.

- همانطور که در مطالب قبلی اشاره شد، بخش عمده کالاهای گروه چهارم چه به لحاظ تعداد و چه از نظر ارزش واردات، مربوط به اقلام مصرفی است که به طور مستقیم، تامین نیاز مصرف کننده نهایی را تحت تاثیر قرار می دهد. با ممنوعیت واردات این اقلام و در عین حال عدم توان تامین تقاضای مصرف کننده از طریق تولیدات داخلی، به نوعی انتخاب اجباری کالا بر مصرف کننده تحمیل می شود و رفاه عمومی کاهش می یابد؛ در حالی که با وضع تعرفه منطقی برای این اقلام و

معاونت بررسی های اقتصادی

عدم وضع محدودیتی برای واردات آنها، می‌توان ضمن حمایت تعرفه‌ای منطقی از تولیدات مشابه داخلی، زمینه را برای تامین بخشی از نیاز کشور از محل واردات با هدف امکان دسترسی جامعه به کالاهایی با کیفیت بالاتر و زمینه سازی برای افزایش سطح کیفی تولیدات داخلی، رقابتی تر کردن و ارتقاء سطح تکنولوژی آنها نیز فراهم نمود.

- بعد از ارقام مصرفی، کالاهای واسطه‌ای بخش عمده گروه کالایی چهارم را دربرمی‌گیرند. با حذف واردات حدود ۷۱۷ میلیون دلار کالای واسطه‌ای مندرج در این گروه، طبیعتاً تامین مواد اولیه مورد نیاز واحدهای تولیدی که بدلیل عدم امکان یا عدم کفایت تولید داخلی از منابع خارجی تامین می‌گردیده، با مشکل روبرو شده و استمرار فعالیت تولیدی آنها را مختل خواهد نمود.

- مطابق نمودار ۱، تقریباً ۱۱ درصد از کل تعداد ارقام مندرج در گروه چهارم، کالاهای سرمایه‌ای هستند که در سال ۱۳۹۶، حدود ۶۳۷ میلیون دلار واردات داشته‌اند. با توجه به عمده این ارقام شامل تجهیزات صنعتی و یا سایر کالاهای سرمایه‌ای مورد نیاز بخش تولید در جهت تامین نیازهای سرمایه گذاری و به روز رسانی خطوط تولید است، با توجه به روند نزولی سرمایه گذاری در کشور، ممنوعیت واردات آنها می‌تواند محدودیت‌هایی را برای این بخش ایجاد نماید. شایان ذکر است اظهارنظر دقیق در این رابطه مستلزم تطبیق دقیق هر یک از کدهای تعرفه مربوط به کالاهای سرمایه‌ای با تقاضای تولیدکنندگان است.

- ممنوع کردن واردات به منزله اعمال تعرفه بینهایت برای واردات یک کالا است و در این حالت انگیزه برای واردات از طریق قاچاق و واردات غیر رسمی افزایش می‌یابد. قاچاق کالا نه تنها از ابعاد سیاسی و اجتماعی آثار منفی در بر دارد بلکه از بعد اقتصادی نیز با انحراف منابع، موجب ورود لطماتی بر تولیدات داخلی شده و انگیزه برای توسعه و سرمایه‌گذاری را کاهش می‌دهد. کاهش تولیدات داخلی و سرمایه‌گذاری نیز نرخ بیکاری را افزایش داده و باعث افزایش تبعات منفی اجتماعی مرتبط خواهد شد.

- با توجه به مطالب فوق؛ بنظر می‌رسد تنها راهکار برای جلوگیری از ایجاد اختلال و اغتشاش در نظام واردات کشور و تشدید قاچاق و حمایت واقعی از تولیدات داخلی، تبعیت از اعمال سیاست‌های تعرفه‌ای منطقی و متوازن برای تنظیم واردات کشور، لغو ممنوعیت واردات گروه چهارم برای اقلامی که ورود آنها مخالف موازین شرعی نیست و اجرای حکم ماده ۲۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه است.

پیوست ۱- ۲۰ قلم عمده کالاهای واسطه‌ای گروه چهارم براساس ارزش واردات سال ۱۳۹۶

ارزش واردات (میلیون دلار) - بر حسب آمار گمرک	شرح تعرفه	کد تعرفه
۱۵۰۶	فرومگنز دارای بیش از ۲ درصد وزنی کربن	۷۲۰۲۱۱۰۰
۸۳.۳	سایر تخته‌های فیبری از چوب یا سایر مواد چوبی با تراکمی بیش از ۰/۸ گرم برسانتی متر مکعب کار شده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده شده	۴۴۱۱۹۲۹۰
۶۴.۰	فرومگنز دارای بیش از ۱ درصد ولی مساوی یا کمتر از ۲ درصد وزنی کربن سایر ابعاد	۷۲۰۲۱۹۹۰
۴۵.۷	سایر تخته‌های فیبری از چوب یا سایر مواد چوبی با تراکمی بیش از ۰/۵ گرم برسانتی متر مکعب لیکن نه بیش از ۰/۸ گرم برسانتی متر مکعب کار شده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده شده	۴۴۱۱۹۳۹۰
۴۲.۰	تلمبه‌ها	۸۴۱۳۹۱۰۰
۳۹.۲	سایر اجزا و قطعات تلمبه‌های هوا با خلاء، کمپرسورهای هوا یا گاز، بادزن‌ها غیر مذکور در جای دیگر	۸۴۱۴۹۰۹۰
۲۱.۰	انواع ریل از آهن یا فولاد غیر ممزوج مورد مصرف در صنعت آسانسور	۷۲۱۶۹۹۱۰
۱۵.۲	سایر شاسی‌های موتوردار برای وسیله نقلیه موتوری مشمول شماره‌های ۸۷۰۱ لغایت ۸۷۰۵	۸۷۰۶۰۰۹۰
۱۵.۰	کفپوش روکش شده با ضخامت بیشتر از ۵ میلیمتر تا ۹ میلیمتر	۴۴۱۱۱۳۹۲
۱۳.۳	شیر خشک صنعتی	۰۴۰۲۱۰۳۰
۱۲.۶	کف پوش	۴۴۱۱۱۴۹۲
۱۲.۱	سنگ روی و کنسانتره‌های آن	۲۶۰۸۰۰۰۰
۱۰.۰	سایر سنگ‌های غیر از صیقل داده شده شکل داده شده یا کار شده اما کنده کاری و حکاکی نشده	۶۸۰۲۹۹۹۰
۹.۸	کاغذ مقوا قشر نزده اندود نشده وزن حداقل ۴۰ حداکثر ۱۵۰ گرم ورق تا نشده اخلع آن ۴۳۵ و دیگر از ۲۹۷ میلیمتر بیشتر نباشد	۴۸۰۲۵۶۰۰
۹.۷	سایر سرامیک‌های تمام کاری (جلا دادن)	۶۹۰۷۴۰۹۰
۹.۰	ظرفشویی، روشویی، وان حمام و سایر ادوات ثابت بهداشتی از سرامیک، غیر مذکور در جای دیگر	۶۹۱۰۹۰۰۰
۸.۶	سایر کاسه نمدهای مکانیکی، غیرمذکور در جای دیگر	۸۴۸۴۲۰۹۰
۷.۹	سایر تخته فیبرتراکمی متوسط با ضخامت بیش از ۹ میلیمتر کار شده به طریق مکانیکی یا سطح آن پوشانده شده کفپوش روکش شده	۴۴۱۱۱۴۹۹
۷.۸	اجزاء و قطعات بالابرهای آبگونها	۸۴۱۳۹۲۰۰
۵.۸	سنگ خارا (گرانیت)، پولیش داده شده شکل داده شده یا کار شده اما کنده کاری و حکاکی نشده	۶۸۰۲۹۳۱۰

پیوست ۲- ۲۰ قلم عمده کالاهای مصرفی گروه چهارم براساس ارزش واردات سال ۱۳۹۶

ارزش واردات (میلیون دلار)- بر حساب آمار گمرک	شرح تعرفه	کد تعرفه
۸۰۹.۱	سایر وسایل نقلیه با موتور پیستونی درونسوز با حجم سیلندر بیش از ۱۵۰۰ سی سی تا ۲۰۰۰ سی سی به غیر از آمبولانس	۸۷۰۳۳۳۱۹
۶۴۱.۰	سایر وسایل نقلیه با موتور پیستونی درونسوز با حجم سیلندر بیشتر از ۲۰۰۰ سی سی اما از ۲۵۰۰ سی سی- سی بیشتر نباشد به غیر از آمبولانس	۸۷۰۳۳۳۲۹
۱۴۶.۴	با حجم موتور پیستونی درونسوز جرعه ای احتراقی ۱۵۰۰ سی سی و کمتر	۸۷۰۳۴۰۱۰
۱۳۳.۲	دستگاه تهویه مطبوع دوتکه (split unit) از نوع دیواری، برای پنجره، به حالت محفظه‌ای	۸۴۱۵۱۰۱۰
۱۰۰.۰	یخچال فریزرهای مجهز به درهای خارجی مجزا جداگانه	۸۴۱۸۱۰۰۰
۹۲.۴	سایر وسایل نقلیه با موتور پیستونی درونسوز با حجم سیلندر بیش از ۱۰۰۰ سی سی اما از ۱۵۰۰ سی سی- سی بیشتر نباشد	۸۷۰۳۳۲۹۰
۶۶.۲	ماشین‌های ظرفشویی از نوع خانگی	۸۴۲۲۱۱۰۰
۴۰.۳	آسیاب و مخلوط کن های الکترومکانیکی خانگی مواد خوراکی، دستگاههای خانگی آب میوه گیر و آب سبزی گیر	۸۵۰۹۴۰۰۰
۳۶.۰	سایر اشیا سرمیز، آشپزخانه، خانه داری از فولاد زنگ نزن	۷۳۲۳۹۳۹۰
۲۹.۳	سایر ظروف شیشه‌ای بغیر از اوپال و بغیر از دارای ضریب انبساط خطی نه بیش از ۰,۰۰۰۰۰۵ هر کلوین و در یک محدوده حرارتی بین صفر تا ۳۰۰ درجه سانتیگراد	۷۰۱۳۴۹۹۰
۲۶.۸	ماشین‌های رختشویی تمام اتوماتیک با ظرفیت حداکثر ۱۰ کیلوگرم	۸۴۵۰۱۱۰۰
۲۲.۹	سایر حوله‌های بهداشتی و تامپون‌ها، پوشک و پوشک کامل بچه و اشیاء مشابه از هر جنس غیر از پوشک کامل بزرگسالان	۹۶۱۹۰۰۹۰
۲۱.۶	فر (oven) میکروویو	۸۵۱۶۵۰۰۰
۲۰.۷	فرها، خوراکی‌ها، منقل‌ها، حلقه‌های جوش آورنده آب، کباب پزها و تفت دهنده‌های الکتروترمیک	۸۵۱۶۶۰۰۰
۱۸.۱	ریش تراش، توام شده با موتور برقی	۸۵۱۰۱۰۰۰
۱۷.۳	سایر اشیا سر میز و اشیاء آشپزخانه سایر اشیا خانه و پاکیزگی از سرامیک غیر از چینی غیر مذکور در جای دیگر	۶۹۱۲۰۰۹۰
۱۵.۹	سایر کفش‌ها که درجای دیگر گفته نشده	۶۴۰۵۹۰۰۰
۱۵.۷	روغن دانه آفتابگردان (باستثنای خام)، روغن گلرنگ یا زعفران کاذب (carthame) بااستثنای خام و اجزاء آنها	۱۵۱۲۱۹۰۰
۱۵.۶	اشیاء سر میز و اشیاء آشپزخانه، از چینی	۶۹۱۱۱۰۰۰
۱۱.۴	دستگاه‌های الکتروترمیک درست کردن قهوه یا چای	۸۵۱۶۷۱۰۰

پیوست ۳- ۲۰ قلم عمده کالاهای سرمایه‌ای گروه چهارم براساس ارزش واردات سال ۱۳۹۶

ارزش واردات (میلیون دلار) - بر حسب آمار گمرک	شرح تعرفه	کد تعرفه
۱۰۹.۹	سایر دامپره‌های طراحی شده برای استفاده در خارج شاهراه‌ها	۸۷۰۴۱۰۹۰
۷۹.۸	آمبولانس حجم سیلندر بیش از ۱۰۰۰ سی‌سی اما از ۱۵۰۰ سی‌سی بیشتر نباشد	۸۷۰۳۲۳۱۱
۷۳.۷	سایر تلمبه‌های هوا با خلاء، کمپرسورها، کلاهک‌ها، بادزن‌ها غیرمذکور در جای دیگر	۸۴۱۴۸۰۹۰
۵۳.۷	آمبولانس با حجم سیلندر بیشتر از ۲۰۰۰ سی‌سی اما از ۲۵۰۰ سی‌سی بیشتر نباشد	۸۷۰۳۲۳۲۱
۵۲.۹	سایر دارای موتور پیستونی درونسوز جرقه‌ای - احتراقی برای وزن ناخالص وسیله نقلیه حداکثر ۵ تن	۸۷۰۴۳۱۰۰
۴۱.۲	سایر، دارای موتور درونسوز پیستونی درونسوز تراکمی - احتراقی	۸۷۰۴۲۲۹۰
۲۶.۷	سایر جاروبرقی به قدرت بیش از ۱۵۰۰ وات و ظرفیت ۲۰ لیتر	۸۵۰۸۱۹۰۰
۲۰.۹	کشنده‌های جاده‌ای برای نیمه تریلرها	۸۷۰۱۲۰۰۰
۱۷.۳	ماشین‌های رختشویی، خانگی یا غیرخانگی، با ظرفیت بیش از ۱۰ کیلوگرم	۸۴۵۰۲۰۰۰
۱۲.۱	سایر وسایل نقلیه موتوری برای حمل و نقل ده نفر یا بیشتر با راننده	۸۷۰۲۹۰۰۰
۸.۷	بادزن توام شده با موتور برقی با قدرت بیش از ۱۲۵ تا حداکثر ۷۵۰۰ وات	۸۴۱۴۵۹۲۰
۸.۶	سایر کمپرسورهای هوا که روی شاسی چرخ دار و قابل یدک کش سوار شده‌اند، غیرمذکور در جای دیگر	۸۴۱۴۴۰۹۰
۷.۳	اتو پرس از نوع خانگی (زیرگروه ماشین‌ها و پرس‌های اتوکردن از جمله پرس های داغ برای ثابت نگه داشتن)	۸۴۵۱۳۰۱۰
۷.۱	مخزن، منبع، بشکه و ظروف همانند برای هر گونه مواد (به استثنای گازهای فشرده یا مایع شده)، از چدن، آهن یا فولاد، با گنجایش حداکثر ۳۰۰ لیتر، بدون دستگاه‌های مکانیکی یا حرارتی، حتی با پوشش داخلی یا پوشش عایق حرارت	۷۳۰۹۰۰۰۰
۷.۱	توربین‌های بخار (غیر از آنهاییکه برای وسایل نقلیه آبی بکارمی‌رود) بقدرت حداکثر ۴۰ مگاوات	۸۴۰۶۸۲۰۰
۶.۹	تراکتور تک محور	۸۷۰۱۱۰۰۰
۵.۹	تنها با موتور پیستونی درونسوز تراکمی - احتراقی (دیزل یا نیمه‌دیزل)	۸۷۰۲۱۰۰۰
۵.۱	سایر وسایل نقلیه با موتور پیستونی درونسوز تراکمی - احتراقی با حجم سیلندر بیش از ۳۰۰۰ سی‌سی به غیر از آمبولانس	۸۷۰۳۳۳۲۹
۵.۰	تراکتور کشاورزی با قدرت بیشتر از ۱۱۰ قوه اسب بخار	۸۷۰۱۹۰۳۰
۴.۷	وسایط نقلیه آتش‌نشانی	۸۷۰۵۳۰۰۰